

№136 листопад
2016

Директор видання: Маргарита Юрченко
Експерти: Мирослав Піпчик
Олександр Слобожан
04053, Україна, Київ,
вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
тел. (44) 486 2878,
факс (44)486 2812

АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

ПУЛЬС РЕФОРМ

СЕКТОРАЛЬНІ РЕФОРМИ У ПРИЗМІ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Асоціація міст України у рамках проекту ПУЛЬС провела два Форуми місцевого самоврядування - в Івано-Франківську та Харкові.

Регіональні Форуми місцевого самоврядування стали майданчиками для обговорення представниками різних гілок та рівнів влади стратегій секторальних реформ у контексті децентралізації, підготовлених Асоціацією міст України.

стор.12

Життя українських міст

Київ, Вінниця, Миколаїв, Одеса, Луцьк

стор. 10

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Центр аналізу та розробки законодавства: Деякі питання формування та діяльності об'єднаних територіальних громад

стор.20

Місцеве самоврядування за кордоном

Досвід європейських міст:
Пішоходи та велосипедисти у пріоритетах транспортної політики міста (Гетеборг, Швеція)

стор. 24

Актуальна тема

Голова Сокирянської ОТГ В.Равлик:
Можна по-різному ставитися до реформи децентралізації, але лишатися на тому місці, де ми є зараз, неможливо

стор.26

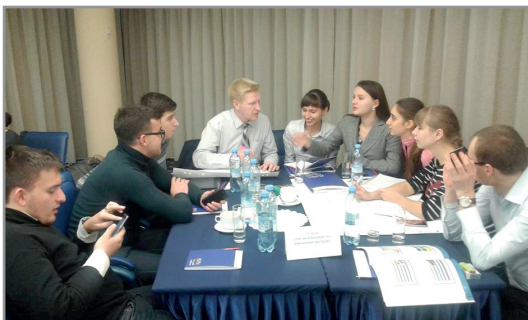
АМУ: хроніка, події, коментарі ШКОЛА З ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ МОЛОДІ

7-11 листопада у Києві Асоціація міст України провела Школу з децентралізації для молоді. Близько 50 представників із усіх регіонів України, переважно молодь, які бажають поєднати свою професійну діяльність з розвитком місцевого самоврядування, або ж вже працюють в органах місцевого самоврядування, стали учасниками Школи.

стор. 3

www.auc.org.ua

ШКОЛА З ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ МОЛОДІ

7-11 листопада у Києві Асоціація міст України провела Школу з децентралізації для молоді. Захід проведено в рамках проекту ПУЛЬС, який фінансується USAID. Проведення Школи приурочено до річниці перших виборів у 159 ОТГ

Близько 50 представників із усіх регіонів України, переважно молодь, які бажають поєднати свою професійну діяльність з розвитком місцевого самоврядування, або ж вже працюють в органах місцевого самоврядування, стали учасниками Школи з децентралізації для молоді.

Молоді люди дізналися про різноманітні аспекти децентралізації, стратегію комунікації реформ, роль асоціацій місцевого самоврядування у цих процесах, прослухали лекції експертів та аналітиків АМУ, дискутували та проводили практичні заняття на теми: «Європейська хартія місцевого самоврядування», «Міське самоврядування: повноваження, ресурси, відповідальність, територія», «Фіскальна децентралізація», «Галузева децентралізація: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист населення», «Управління комунальним майном», «Відкритість та взаємодія з громадськістю», «Місцевий економічний розвиток».

Привітав учасників та відкрив роботу Школи Виконавчий директор АМУ М.Пітцик, який розповів про створення, принципи функціонування та цілі Асоціації міст України. Спікер розповів про етапи політичного діалогу АМУ із представниками центральної влади, яка варіювалась від хаосу у відносинах у 2014 до конструктивної співпраці вже у 2016.

«Реформа з децентралізації є надзвичайно складним завданням для сучасної України, проте, я вірю, що з вашою допомогою ми доведемо справу до логічного кінця – ми змінимо країну», - наголосив М.Пітцик, звертаючись до учасників Школи.

Модуль 1. Децентралізація: реформа №1

Мета, цілі, терміни та хід проведення реформи з децентралізації – обговорювалися у першому модулі Школи. Введення у реформу провів у презентації АМУ

В.Пархоменко. Спікер не лише проаналізував правову основу децентралізаційної реформи, а й розповів про очікування та переваги децентралізації.

Директор Центру професійного розвитку та комунікацій АМУ **М.Юрченко** презентувала історії успіху громад. На переконання експерта, найкращою промоцією децентралізації є успішні об'єднані громади, які не лише отримали нові можливості, ресурси, а й вже ефективно ними користуються.

Спікер представила успішні ОТГ, які вже досягли відчутних результатів у сферах бюджетної децентралізації, розвитку інфраструктури, публічних послуг та енергоефективності.

Перший день Школи з децентралізації завершився практикумом з комунікацій, який провів менеджер з комунікацій АМУ **Ю.Микитюк**. Під час практикуму йшлося про важливість комунікацій як невід'ємного елементу успіху реформи. У ході прак-

тичного заняття всіх учасників Школи залучено до інтерактивного завдання, в рамках якого молодь презентувала свої групи через призму комунікаційної складової.

Модуль 2. Ресурси місцевого самоврядування та можливості для розвитку

Другий день Школи децентралізації для молоді відкрив перший заступник Виконавчого директора АМУ **О.Слобожан**. Експерт розповів про особливості та принципи бюджетної децентралізації, акцентуючи увагу, що ця реформа є пріоритетною для розвитку громад, адже вона створює реальні можливості для їх росту.

«У громад вже сьогодні є достатньо ресурсів, які здатні забезпечити їх реальний розвиток, покращити життя людей, проте нам ще потрібно навчитись ефективно ними користуватись цими ресурсами», – зауважив О.Слобожан.

Аналітик з питань місцевих бюджетів АМУ **І.Онищук** розповів учасникам Школи про особливості бюджетної децентралізації. Зокрема, спікер проаналізував переваги та недоліки рівнів бюджетної системи, та акцентував увагу присутніх на принципах функціонування міжбюджетних відносин.

«Перехід на прямі міжбюджетні відносини - це не політика, а чиста математика, адже громади отримують можливість користуватись ресурсами без посередників», - наголосив О.Слобожан.

Відповідаючи на запитання молоді, експерти Асоціації розповіли про актуальні пропозиції АМУ щодо подальшого вдосконалення бюджетної системи України як запоруки успіху децентралізації.

Принципи та практики управління земельними ресурсами стали темою презентації директора Центру аналізу та розробки законодавства АМУ **Я.Рабошука**. Аналітик детально проаналізував законодавчу базу, що визначає суть земельних ресурсів, розповів про принципи реалізації права власності на землю.

«Затвердження технічної документації з нормативної грошової оцінки земель населеного пункту є важливим питанням діяльності місцевої влади», - підсумував Я.Рабошук.

Важливим елементом навчання для закріплення теоретичної бази, представленій в презентаціях фахівців, стала робота в групах, в яких учасники, в рамках відкритого діалогу із спікерами, обговорили питання інструментів громадського контролю за розпорядженням землями.

Логічним продовженням другого тематичного модулю стала презентація на тему: «Майно територіальних громад: збереження та розвиток», яку також представив **Я.Рабошук**. Спікер зазначив, що управління комунальним майном є надзвичайно важливою складовою діяльності органів місцевого самоврядування, адже спрямовується для забезпечення базових потреб мешканців громади.

«Будь-яке планування, розробку сценаріїв розвитку громад, потрібно починати з мрії. Якщо у вас немає мрії, - ви не зможете досягнути довгострокових, систем-

них результатів», – аналітик АМУ з питань місцевого економічного розвитку І.Пітцик.

Саме з цієї поради розпочав свою презентацію про стратегії розвитку територіальних громад аналітик АМУ І.Пітцик. Інтерес аудиторії викликала візуалізація десяти кроків ефективного планування, яку представив експерт АМУ. Перш ніж перейти до аналізу вигоди та ознак успішного планування, І.Пітцик відповів на базові для будь-якого планування питання: «Де ми зараз?», «Куди ми рухаємось?», та «Як ми туди доберемось?».

Ще одна споріднена тема, яку представив експерт Асоціації І.Пітцик – «Розвиткові інституції в громаді». У своїй презентації спікер, на прикладі конкретної установи – «Інститут міста», що функціонує при Львівській міській раді, розповів про характеристики інституцій, що дозволяють досягнути позитивних результатів для громади.

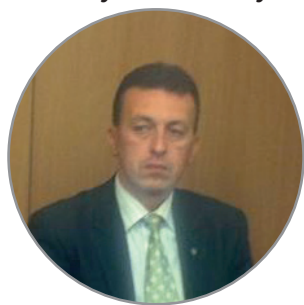

Директор проекту ПУЛЬС, що реалізується АМУ, **О.Томнюк** продовжила тему стратегічного планування та розвитку громади з презентацією «Підготовка проектних пропозицій для розвитку територіальних громад». Спікер поділилась із учасниками Школи баченням того, якими характеристиками повинні володіти успішні проекти. Учасники Школи не лише ознайомились із теоретичною інформацією про типи, концепції та етапи реалізації проектів, а й отримали конкретні, прикладні поради, які допоможуть при реалізації власних проектних заявок. Також спікер розповіла про історію, види та форми надання міжнародної технічної допомоги.

Про високий інтерес учасників Школи до теми розвитку громад свідчать позитивні результати мозкового штурму, у рамках якого молодь підготувала та представила власні проектні ідеї.

«Підготовка та реалізація проекту - це важливо, проте, значно важливіше – отримувати задоволення від роботи, від результатів Вашого проекту», – наголосила Директор проекту ПУЛЬС О.Томнюк.

Модуль 3. Послуги місцевого самоврядування

9 листопада робота Школи розпочалася з ознайомчих візитів. Учасники розділилися на дві групи, які відвідали Верховну Раду України та Київський Центр надання адміністративних послуг. Учасники Школи ознайомились із принципами та функціями цих інституцій, та побачили як організована їхня робота у режимі реального часу.

Цього ж дня продовжився навчальний блок Школи, який відкрив аналітик Асоціації з питань ЖКГ **О.Гарник** із презентацією «Організація надання послуг житлово-комунального господарства». Експерт ознайомив учасників із основними нормами законодавства, що регулюють сферу ЖКГ. Зокрема, акцентовано увагу на питаннях розподілу повноважень

між ЦОВ, органами місцевого самоврядування та НКРЕКП у частині створення ефективної системи надання житлово-комунальних послуг. Крім аналізу існуючої системи ЖКГ, спікер розповів про стратегічне бачення розвитку сфери надання послуг у сфері ЖКГ.

Молодь проявила високу зацікавленість темою та активно дискутувала у робочих групах, учасники презентували своє бачення того, як стати не просто власниками, а й ефективними господарями у своїх громадах.

Аналітик АМУ з питань освіти **Л.Мозгова** виступила із презентацією «Організація надання освітніх послуг населенню», в якій розповіла про особливості надання освітніх послуг. Зокрема, експерт проаналізувала якість надання відповідних послуг дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними закладами. Під час дискусії учасники отримали змогу висловити власні позиції та напрацювання варіантів вдосконалення системи освітніх послуг.

«Потреби в освітніх послугах та їх оцінку якості мають визначати замовники», - підсумувала експерт.

Навчальний процес продовжився презентацією на тему «Організація надання послуг населенню у сфері охорони здоров'я», з якою виступила аналітик АМУ В.Сидоренко. Спікер розповіла учасникам Школи про структуру та принципи фінансування системи охорони здоров'я в Україні, особливості децентралізації у сфері фінансування охорони здоров'я.

Аналітик АМУ з соціального захисту населення **Н.Миколюк** виступив з презентацією на тему: «Організація надання послуг соціального захисту населення». Представник Асоціації проаналізував структуру організації сфери соціального захисту. Предметом детального обговорення стало питання розподілу повноважень та функцій суб'єктів соціальної політики: між державними органами та органами місцевого самоврядування.

«Те, що гарантує держава, те і фінансує держава», - наголосив аналітик АМУ.

Третій навчальний модуль, присвячений послугам у громадах, завершився презентацією аналітика АМУ В.Мягкохода на тему: «ЦНАПи – новий спосіб надання адміністративних послуг».

«ЦНАП – єдине та зручне для споживача місце для звернення та отримання переважної більшості адміністративних послуг», – зауважив спікер.

Експерт не лише пояснив учасникам Школи суть та принципи роботи центрів надання адміністративних послуг, а й наголосив на існуючій проблематиці, що стосується їх функціонування.

Модуль 4. Відкритість та взаємодія з громадськістю

Четвертий день роботи Школи присвячено питанням відкритості, прозорості діяльності органів місцевого самоврядування, електронному врядуванню, питанням взаємодії зі ЗМІ та комунікацій.

Модератором дня виступив **В.Пархоменко**, аналітик Центру аналізу та роз-

робки законодавства АМУ, який виступив із презентацією «Інструменти відкритості діяльності органів місцевого самоврядування». Найбільший інтерес учасників Школи викликало питання відкритості діяльності органів місцевого самоврядування, яку експерт назвав базовою умовою місцевої демократії.

«Органи місцевого самоврядування обираються громадою, тому їх діяльність має бути відкритою та зрозумілою для всіх членів громади», – підкреслив В.Пархоменко.

У продовження теми, експерт АМУ проаналізував особливості та доцільність використання найбільш ефективних інструментів залучення громадськості, зокрема, під час презентації та мозкового штурму учасники обговорили: збори громадян, громадські слухання, громадські ради та опитування громадян.

Про важливість електронної демократії загалом та впровадження інструментів електронного врядування в органах місцевого самоврядування зокрема, розповів аналітик АМУ **В.Мягкоход**. Молодь дізналась не лише про переваги сервісів e-government, особливості функціонування системи на місцевому рівні. Спікер також проаналізував стан впровадження та використання хмарного програмного забезпечення та онлайн-інструментів для спільної роботи в най-

більших українських містах.

Менеджер з комунікацій АМУ **Ю.Микитюк** виступив із презентацією «Інструменти комунікацій та взаємодії із ЗМІ». Спікер розповів про принципи та інструменти успішних комунікацій при реалізації реформ. У виступі наведено практичні поради та кейси, які допоможуть налагодити якісні комунікації, принципи застосування соціальних мереж, особливості комунікаційної діяльності Асоціації міст України.

Модуль 5. Співпраця, мережі, міжнародне партнерство, проекти та обміни

11 листопада, останній день роботи Школи, присвячено питанням діяльності асоціацій місцевого самоврядування, зокрема АМУ, інструментам політичного діалогу та міжнародному партнерству.

Справжнім сюрпризом для учасників Школи з децентралізації для молоді, став візит та виступ Віце-прем'єр-міністра - Міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України **Г.Зубка**.

«Саме молоді лідери повинні об'єднувати навколо себе людей, які прагнуть якісних змін в країні», - привітав учасників Школи Г.Зубко.

Віце-прем'єр-міністр наголосив, що надзвичайно важливо не боятись брати на себе відповідальність за зміни, за реформу з децентралізації. Г.Зубко підкреслив, що скільки б у кожній громаді не було б радників, - все-таки повинна бути людина, справжній професіонал, яка повинна вміти ставити «крапку» - приймати рішення, що здатні змінити життя громади, життя всієї країни.

«Вірю, що серед вас є майбутні міністри, прем'єри, а також і президент», - зауважив Віце-прем'єр-міністр.

Урядовець наголосив, що молоді, активні та успішні люди - майбутнє держави, саме тому дуже важливо і надалі продовжувати навчатись та працювати на благо своєї країни. На його думку, Асоціація міст України створює прекрасні можливості для професійного, інтелектуального розвитку. Адже важливо не просто передати владу на місця, потрібно навчити людей, насамперед, молодь, ефективно використовувати можливості, які дає децентралізація.

Навчання продовжилося презентацією директора проекту ПУЛЬС **О.Томнюк** «АМУ: інструменти політичного діалогу та послуги членам». Спікер розповіла про історію створення, завдання та організацію роботи Асоціації міст України. Учасники Школи дізнались як АМУ будує політичний діалог із Верховною Радою та Урядом, а також отримали інформацію про освітні можливості для навчання та обміну досвідом, які надає Асоціація.

Із презентацією на тему «Міжнародне співробітництво та партнерство територіальних громад» виступила заступник директора проекту ПУЛЬС **Н.Лазаренко**. Спікер розповіла про форми партнерства, зокрема, про інструменти налагодження зв'язків між громадами різних країн, презентувала можливості для участі громад в міжнародних організаціях та проектах. Н.Лазаренко поділилась досвідом Асоціації із налагодження побратимських зв'язків між містами, зауваживши, що сьогодні у базі даних АМУ зареєстровано 140 українських міст, які мають 727 побратимів у 58 містах світу.

Завершилась Школа з децентралізації для молоді врученням сертифікатів учасникам, які засвідчують успішне проходження навчання з організації системи місцевого самоврядування та впровадження децентралізаційної реформи в Україні.

Виконавчий директор Асоціації М.Пітцик особисто вручив їх кожному учаснику Школи та висловив надію на продовження подальшої співпраці між Асоціацією міст країни та активною, високоосвіченою та цілеспрямованою молоддю – випускниками Школи з децентралізації для молоді.

«Від вас залежить майбутнє цієї країни, доля децентралізації. Сподіваюсь, Школа з децентралізації стала для вас майданчиком для інтелектуального збагачення, і Ви зможете використати отримані знання на благо громад по всій країні», - підсумував М.Пітцик.

Своїми враженнями від навчання у Школі децентралізації для молоді АМУ поділилися учники:

«Зі школи з децентралізації я повернулася сповнена ідей з приводу способів покращення роботи селищної ради, працівником якої я є. Нам необхідно стати більш відкритими та зрозумілими для жителів, та залучати їх до вирішення місцевих проблем. Отримання цікавого досвіду стало можливим завдяки формату

школи – постійна робота у невеликих групах, учасники яких представляють різні регіони та працюють у різних сферах», - розповіла спеціаліст з юридичних питань Володимирецької селищної ради з Рівненщини **Л.Блищик**.

«Відчула себе справжньою ученицею! За один робочий тиждень експерти АМУ розклали всі мої знання по полицях. Особливо цікавими були теми про бюджетну децентралізацію та планування соціально-економічного розвитку ОТГ», - поділилася головний спеціаліст Департаменту економіки і інвестицій Вінницької міської ради **А.Островерхова**.

«Під час навчання отримав знання та навички, які в майбутньому будуть для мене корисними. Також нам провели цікаву екскурсію в Парламент. У багатьох європейських країнах доступ громадян до будівлі законодавчого органу більш відкритий, хотілося б, щоб і в нас запровадили таку практику. Особлива подяка організаторам, експертам та модераторам школи за можливість знайти нові знайомства з однодумцями, людьми, котрі так само, як і я, хочуть бути активними учасниками реальних змін та руху нашої країни вперед», - зазначив головний спеціаліст управління комунікацій з громадськістю Кіровоградської ОДА **Д.Абрамов**.

«Спілкування у «живому» форматі з експертами Асоціації міст України та молодими активістами з усієї країни дало змогу поглибити знання з питань регіонального лобювання, комунікацій з громадськістю на місцевому рівні, а також отримати нові знання із фінансової, фінансової та галузевої децентралізації», – розповів слухач спеціальності «Міське самоврядування» Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентові України **В.Табакера**.

«Організатори школи створили якісний навчальний простір для набуття нових знань у сфері децентралізації, місцевого розвитку. Експертам школи вдалося у доступній і багатій на приклади формі презентувати сучасний стан, можливості та перспективи реформи. Незважаючи на опір проведенню змін на місцях, нерозумінню потреби делегування владних повноважень громадам -процес децентралізації є незворотним», - поділився координатор з регіонального розвитку рівненської ГО «Центр інновацій» **І.Шминдрук**.

Робочі матеріали (презентації) «Школи децентралізації для молоді» доступні на сайті АМУ у розділі «БІБЛІОТЕКА»

КИЇВ

Столичні будинки без ОСББ зможуть отримувати гранти на енергозбереження

В Києві вже кілька років діє грантова програма з енергозбереження для мешканців будинків ОСББ і ЖБК, в рамках якої місто оплачує 70% робіт, а мешканці – 30%. Цього року отримали гранти 62 київських будинки.

З 2017 року міська влада планує запустити механізм отримання грантів на енергозбереження й у тих багатопверхівках, де ОСББ не створено.

За останніх два роки відбулися зміни в законодавстві, що зумовили новий підхід до капітальних ремонтів у будинках, активну участь в яких мають брати мешканці. «Однак влада має пропонувати посильні умови співпраці – зважаючи на фінансові можливості людей, на які значно вплинули зростання тарифів і комунальних послуг. Капітальний ремонт треба розглядати, насамперед, як термомодернізацію будинку, яка сприяє значній економії на «комуналці». Тож вкладені в ремонт кошти люди повернуть у збережених кіловатах та гігакалоріях», – пояснив заступник голови КМДА П. Пантелеєв.

ОДЕСА

Дерево-вітрогенератор виробляє електроенергію

У листопаді в Одесі встановили вітрогенератор у вигляді дерева. Воно здатне виробляти електроенергію навіть при слабкому вітрі.

Таке «дерево» унікальне не лише для України – досі таких конструкцій у світі було всього три. Одеський вітрогенератор створили в Україні за зразком французької моделі.

На відміну від звичайних вітряних електростанцій дерево не потребує сильного вітру (воно починає виробляти електроенергію навіть при швидкості вітру 2 м/с), а в кожному його рухомому елементі вміщений вітрогенератор потужністю 50 Вт.

Замість звичних лопатей «вітряка» на металевих гілках – різнобарвне «листя» особливої конструкції. Найменший рух повітря воно перетворює в електроенергію, яку вистачить, наприклад, на роботу всіх ліхтарів в сквері. Тривають випробування дерева.

МИКОЛАЇВ

67 шкіл міста перейшли на роздільний збір сміття

67 шкіл Миколаєва, де навчаються понад 13 тисяч школярів, взяли участь у Всеукраїнському екологічному проекті «Let's Do It, Ukraine – school recycling».

Нині до сортування сміття перейшли вже чотири школи міста. Вони є першими в Україні загальноосвітніми навчальними закладами, які офіційно переходять на сортування сміття. Від організаторів проекту ці школи отримали спеціальні контейнери для сортування

ТПВ на 5 фракцій: папір, пластик, тетрапак, скло і органічні відходи.

Вже є перші результати. За 4 тижні було зібрано 1513 кг тетрапаку і пластику, 17921 кг макулатури. Відходи, зібрані в миколаївських школах, будуть відправлені на переробку у Харків та Київ.

ВІННИЦЯ

Опале листя переробляється у «зелену» енергію

Опале листя, зібране на вулицях Вінниці, використовують з користю – на полігоні твердих побутових відходів воно переробляється на метан, з якого виробляється електрика, що за «зеленим» тарифом продається підприємству «Вінницяобленерго».

Наприклад, тільки з Європейської площі міста комунальне підприємство «Ековін» у жовтні-листопаді щодня вивозить на полігон 12 кубів опалого листя. Його на міському сміттовому полігоні, разом з іншим органіч-

ним сміттям, переробляють на метановий газ. З цього газу на спеціалізованому виробництві при «Ековіні» виробляють електрику.

Вінницьке комунальне підприємство «Ековін» у 2008 році уклало угоду із німецьким підприємством HAASE Energietechnik про санацію існуючого полігону ТПВ у Стадниці. Наступного року на сміттєзвалищі встановили газове обладнання, а згодом пробурили шість свердловин для отримання газу для видобутку електроенергії (від 54 до 63% від загально-го об'єму добутого з усіх свердловин газу складав метан). Німецькі фахівці вважають, що на вінницькому полігоні можна видобувати 500-700 кубів газу щогодини.

ЛУЦЬК

Голландська компанія видобуватиме біогаз на міському звалищі

Голандська компанія «Озон Інвестмен» (Ozone Investment) LLC має намір видобувати біогаз на сміттєзвалищі поблизу Луцька та виробляти електроенергію. Наразі на полігоні у селі Брище вже провели пробне буріння, а взяті зразки газу проаналізували в Німеччині.

Луцьк вже понад рік веде перемовини у галузі переробки сміття з ТОВ «Озон Інвестмент», дочірнім підприємством голландської компанії Global Health Financial Resolution Services B. V.

Проект дегазації полігону твердих побутових відходів у Брищі передбачає кілька етапів: спочатку буде пробурено 2-3 свердловини на гектар глибиною 15-20 метрів кожна, потім будуть встановлені труби, які подаватимуть газ до станцій, а після очищення біогаз можна переробляти на електроенергію.

За висновками експертів, реалізація проекту дозволить знизити викиди парникових газів, створить нові робочі місця, покращить екологічний стан прилеглих територій та забезпечить значні економічні переваги, а міський бюджет отримає додаткові надходження. Планується, що угода буде підписана на десять років.

Згідно з попередніми підрахунками, на зведення заводу потрібно близько 14 місяців. Передбачається, що підготовчі роботи, триватимуть упродовж 2017 року, а у 2018 році розпочнеться власне дегазація сміттєзвалища.

USAID | **УКРАЇНА**
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

**ПРОЕКТ “РОЗРОБКА КУРСУ НА ЗМІЦНЕННЯ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ” (ПУЛЬС)**

СЕКТОРАЛЬНІ РЕФОРМИ У ПРИЗМІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Асоціація міст України у рамках проекту ПУЛЬС провела два Форуми місцевого самоврядування - в Івано-Франківську та Харкові

Регіональні Форуми місцевого самоврядування стали майданчиками для обговорення представниками різних гілок та рівнів влади стратегій секторальних реформ у контексті децентралізації, підготовлених Асоціацією міст України. Стратегічне бачення АМУ щодо впровадження галузевих реформ в Україні увійшло в «Книгу секторальних стратегій». Видання доступне на сайті у розділі «БІБЛІОТЕКА».

22-23 листопада в Івано-Франківську відбувся Форум «Секторальні реформи в призмі децентралізації: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист населення, адміністративні послуги».

У заході взяли участь майже 250 учасників - представники галузевих міністерств, профільних парламентських комітетів, органів місцевого самоврядування та експерти. В Івано-Франківську на обговорення винесені напрямки: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист населення, адміністративні послуги.

Зранку, до офіційного відкриття Форуму, виконавчий директор АМУ М.Пітцик

провів робочу нараду з представниками ОТГ, які також беруть участь в обговоренні секторальних реформ. У ході наради розглядалися питання, які турбують голів ОТГ, у першу чергу – бюджетне забезпечення на наступний рік.

Аспектам бюджетної децентралізації присвятив виступ народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики **Ю. Соловей**. Радник Міністра фінансів України **Г.Маркович** розповіла про особливості формування бюджетів об'єднаних громад у 2017 році. Голова ОТГ А. Кушнір, Маківський сільський голова Хмельницької області, презентував можливості для розвитку громади та доступ до ресурсів. **С.Равлик**, Сокирянський міський голова (Чернівецька область) висловив позицію щодо розподілу повноважень та взаємодії між ОТГ та районною владою.

Відкриваючи роботу Форуму в Івано-Франківську, Виконавчий директор АМУ **М.Пітцик** розповів, що в рамках заходу підводять підсумки річної роботи. Після детального вивчення згаданих галузей, розроблятимуть рекомендації та стратегію розвитку місцевого самоврядування. На думку Виконавчого директора АМУ, ство-

рення об'єднаних громад є позитивним моментом. Прикарпаття до цього підготувало на вибори ще 7 громад, а це означає, що вийшло з нижчого на середній рівень децентралізації.

«Думаю, ми знайдемо компромісні точки зору, які будуть корисні і звичайним людям, і професіоналам», – сказав М.Пітцик.

У відкритті Форуму взяли участь керівник обласної ради **О.Сич** та представник ОДА **В.Крецул**.

«На Прикарпатті вже створені та успішно розвиваються чотири об'єднаних територіальних громади. Спільно з обласною радою опрацьовано варіанти можливого створення нових ОТГ, які базуватимуться на принципах добровільності та фінансової спроможності», – зазначив заступник голови – керівник апарату ОДА В.Крецул.

Посадовець розповів присутнім про перші кроки реалізації реформи децентралізації влади в області та зауважив, що надалі процес об'єднання територіальних громад відбуватиметься динамічніше.

«Сподіваємося, що наступного року в області будуть утворені значна кількість нових ОТГ, прикладом для яких стане позитивний досвід та здобутки вже існуючих об'єднаних територіальних громад», – наголосив В.Крецул.

Від імені обласної ради учасників заходу привітав керівник обласної ради О.Сич. Посадовець відзначив, що вектор руху і розвитку держави багато в чому залежить від успішності добровільного об'єднання територіальних громад.

«Коли ми будемо мати самодостатні, економічно сильні громади, тоді буде розвинуте місцеве самоврядування. Наразі процес децентралізації, який триває в Україні, недостатньо врегульований. Ми підтримуємо об'єднання громад, не маючи достатньої нормативно-правової бази для їхнього повноцінного функціонування. Як буде функціонувати освіта в ОТГ, охорона здоров'я, соціальний захист, надання адміністративних послуг – це вкрай важливо», – наголосив голова обласної ради.

О.Сич також додав, що депутатський корпус максимально йде на зустріч громадам, обов'язково враховує їхні побажання при формуванні бюджету розвитку. Разом з тим, п'ять років поспіль громади області отримують кошти з обласного бюджету на вирішення соціально-економічних проблем в рамках Обласного конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування. А цього року в ньому брали участь і три новостворені ОТГ.

Перший заступник Виконавчого директора АМУ **О.Слобожан** поінформував, що наразі триває судовий розгляд у справі оскарження дій ЦВК, яку просять призначити вибори у громади, які об'єдналися навколо міст обласного значення і їх межі виходять за межі суміжних районів.

Під час брифінгу, який відбувся у перерві, зауважувалося, що в Україні одночасно з децентралізаційною реформою відбуваються і секторальні реформи, зокрема, і медична. Їх слід узгоджувати.

«Ми почнемо розгортати новий механізм фінансування медицини. Це стосується первинної медичної допомоги.

Будемо платити за кожну людину. Дамо пацієнту вільний вибір лікаря. Запустимо це на національному рівні, але для цього потрібна допомога знизу», – сказав П. Ковтонюк, заступник Міністра охорони здоров'я України.

На думку представника МОЗ, потрібні фахівці, лікарів слід привабити у село. Також питання ремонтування доріг він вважає медичним питанням, бо від цього

залежить швидкість, з якою лікар добирається до пацієнта.

Робота Форуму продовжилася паралельними засіданнями секторальних робочих груп.

Напрямок «**ОСВІТА**» модерувала начальник управління освіти Первомайської міської ради **Г.Остапенко**. Позиції профільних Міністерств щодо реформ у сфері освіти представили директор Департаменту економіки та фінансування Міністерства освіти і науки України **С.Даниленко** та директор Департаменту видатків бюджету гуманітарної сфери Міністерства фінансів України **Р.Єрмоличев**. Про досвід організації надання освітніх послуг у своїх громадах розповіли представники органів місцевого самоврядування з Одеси та Вишевицької ОТГ (Житомирська область). Бачення реформ представили фахівці Інституту освітньої аналітики та проєкту «Підтримка децентралізації в Україні» (Польща). Після обговорень, виступів представників міст та експертів аналітик АМУ з питань освіти **Л.Мозгова** презентувала бачення Асоціації щодо реформування галузі освіти.

Робочу групу «**ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я**» модерував головний лікар Центральної міської клінічної лікарні **Т.Масляк**. Пріоритети та кроки реформування медичної галузі представили заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я **О.Мусій** та заступник Міністра охорони здоров'я України **П.Ковтонюк**. Досвідом реформування галузі у своїх містах поділились фахівці з

Вінниці, Кам'янець-Подільського, Южного, Умані. Аналітик АМУ з питань охорони здоров'я **В. Сидоренко** презентувала бачення Асоціації міст України щодо реформування медичної галузі.

Сферу «**СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ**» модерував **Г.Кучер**, начальник Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради. **Н.Федорович**, заступник Міністра соціальної політики України, поінформувала про бачення профільного Міністерства у пріоритетах та кроках реформування галузі. Представники об'єднаних територіальних громад та міст презентували досягнення у сфері організації надання соціальних послуг населенню, які стали можливими завдяки децентралізації. Зокрема, про перші успіхи розповіли представники Голобської, Новокалінівської, Сокирянської, а також фахівці у сфері соціального захисту із Запоріжжя та Рів-

ного. Бачення необхідних кроків реформ від громадського сектору представили експерти «Бюро соціальних та політичних розробок» та Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ). Позицію Асоціації міст України щодо секторальної реформи у сфері соціального захисту презентував аналітик АМУ з питань соціального захисту населення **Н.Миколук**.

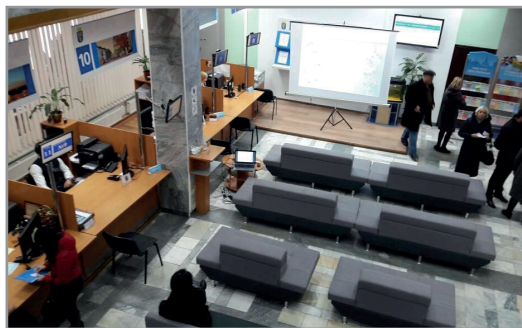
Засідання робочої групи «**АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ**» проходило під керівництвом керівника Центру надання адміністративних послуг м.Івано-Франківськ **Б.Питель**. Позиції профільних Міністерств щодо реформ у сфері освіти представили заступник директора Департаменту державної реєстрації та нотаріату Міністерства юстиції України **А.Реун** та головний спеціаліст відділу розвитку системи надання адміністративних послуг управління розвитку адміністративних послуг Департаменту розвитку підприємництва та регуляторної політики Міністерства економічного розвитку і торгівлі України **М.Маценко**. Парламентські комітети представили бачення необхідних законодавчих змін у сфері. Їх презентували заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого

го самоврядування **С.Кудлаєнко** та Голова підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування **О.Дехтярчук**. Про досвід організації надання адміністративних послуг у містах розповіли представники ЦНАПів з Житомира, Кременчука, Бердянська та

Харкова. Бачення Асоціації міст України щодо реформування сфери адміністративних послуг презентував аналітик АМУ з питань надання адміністративних послуг **В.Мяглоход**.

Другий день Форуму, після завершення фахового обговорення, присвячено відвіданню організацій та установ Івано-Франківська за секторальними напрямками. Освітняни ознайомилися з роботою Української гімназії №1 та Центру патріотичного виховання учнівської молоді ім. С.Бандери. Робоча група з питань охорони здоров'я відвідала Центральну міську клінічну лікарню. Фахівці секції «Соціальний захист населення» - Міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та Міський центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями «Дивосвіт». За напрямком «Адміністративні послуги» учасники Форуму мали змогу ознайомитися з роботою міського Центру надання адміністративних послуг.

24-25 листопада у Харкові відбувся Форум місцевого самоврядування «Секторальні реформи в призмі децентралізації: місцеві фінанси, сталий розвиток, земля та майно, житлово-комунальне господарство».

Форум проходив в приміщенні Національного університету міського господарства ім. О.М.Бекетова. У Харкові на обговорення винесені напрямки: місцеві фінанси, сталий розвиток, земля та майно, ЖКГ.

У Форумі в Харкові взяли участь Віце-прем'єр-міністр - Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України **Г.Зубко**, представники ОДА, міністерств, парламентських комітетів, органів місцевого самоврядування, проектів міжнародної технічної допомоги та експерти.

Зранку, до офіційного відкриття Форуму, Віце-прем'єр-міністр України **Г.Зубко** провів робочу нараду з представниками ОТГ і головами громад, які прийняли рішення про об'єднання, які також беруть участь в обговоренні секторальних реформ.

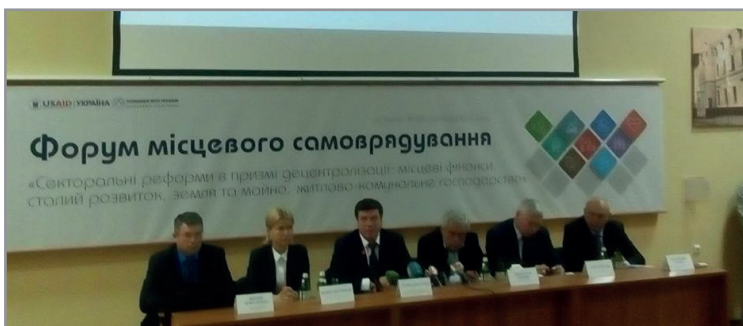
«Добровільне об'єднання громад триватиме і у 2017 році, цей процес буде ключовим. Але вже сьогодні маємо вирішувати, як підвищити якість надання послуг у різних сферах у вже сформованих ОТГ. Якою буде система освіти, охорони здоров'я, надання адміністративних послуг, яким чином буде відбуватися планування територій і збільшення повноваження в територіальних громадах», - підкреслив **Г.Зубко**.

У ході наради розглядалися питання, які турбують голів ОТГ. Зокрема, радник Міністра фінансів України **Г.Маркович** розповіла про особливості формування бюджетів ОТГ у 2017 році. Можливість для розвитку громад та доступ до ресурсів ОТГ презентував **С.Мазур**, голова Балтської ОТГ. Мереф'янський міський голова **В.Сітов** присвятив виступ питанням перспектив розвитку територіальних громад.

Відкриваючи роботу Форуму у Харкові, Віце-прем'єр-міністр України **Г.Зубко** зазначив: «Мені дуже приємно взяти участь у роботі цього Форуму, адже Асоціація міст України - наш партнер у реалізації реформ з децентралізації».

Віце-прем'єр-міністр підкреслив, що важливість цього Форуму, полягає в тому, що він дозволяє всім учасникам не лише підбити певні результати децентралізації,

проаналізувати її здобутки, а й напрацювати конкретні сценарії продовження реформ. Він зазначив, що потрібно переходити від кількості громад – як критерію успіху реформи, до їх якісного підсилення.

Звертаючись до представників органів місцевого самоврядування, Г.Зубко наголосив, що вони взяли не просто велику відповідальність за долю своїх громад, від їх роботи залежить доля всієї реформи:

«2017 рік повинен стати роком розвитку громад, їх якісного підсилення. Але вже сьогодні маємо вирішувати, як підвищити якість надання послуг у різних сферах у вже сформованих ОТГ. Якою буде система освіти, охорони здоров'я, надання адміністративних послуг, яким чином буде відбуватися планування територій і збільшення повноваження в територіальних громадах», - підсумував Віце-прем'єр-міністр України.

Віце-прем'єр-міністр додав, що громади вже сьогодні відчули результати реформи - в цьому році доходи місцевих бюджетів в Україні зросли на 46 мільярдів гривень.

«Ми бачимо, що в результаті фінансової децентралізації місцеві бюджети збільшились. Але потрібно зробити так, щоб це відчули й звичайні родини: коли діти підуть в садок або опорну школу, коли звертатимуться в лікарню або в орган місцевої влади за соціальною або адміністративною послугою – коли отримуватимуть якісну послугу», - зазначив Г.Зубко.

За словами Віце-прем'єра, саме такі завдання лягають на плечі лідерів громад, яких обиратимуть в ОТГ вже в грудні цього року. Г.Зубко назвав головні завдання децентралізації на 2017 рік: розбудова інфраструктури громад, запровадження стратегічного планування розвитку ОТГ, підвищення якості надання послуг, реформування сектору ЖКГ.

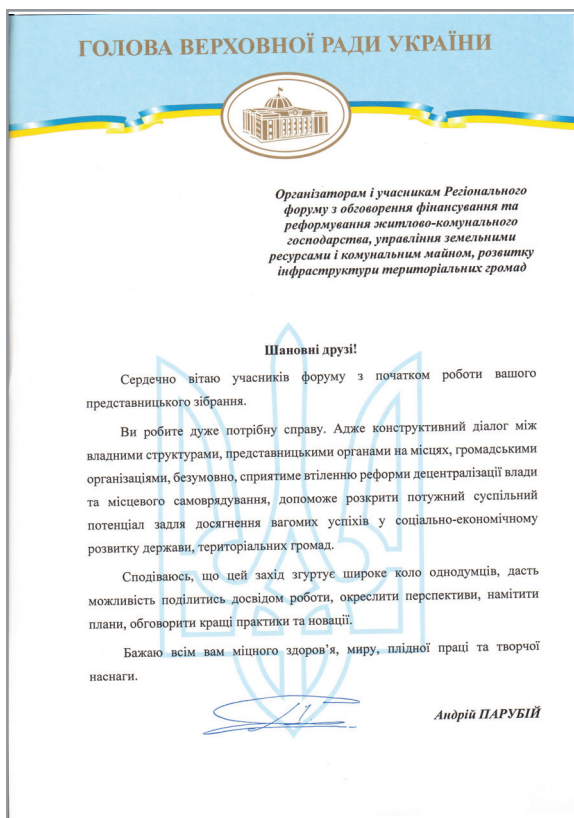
Виконавчий директор АМУ **М.Пітцик** наголосив на важливості проведення децентралізаційної реформи як основи розвитку країни загалом та секторальних реформ, зокрема. Він підкреслив, що реформа з децентралізації влади – це те завдання, місія, яку українська влада та суспільство повинні реалізувати, в пам'ять про ідеї та цінності, які відстоювались на Майдані.

«Ми, як держава, сьогодні стоїмо перед серйозним викликом, ми повинні довести реформу з децентралізації до логічного завершення, насамперед, шляхом якісного законодавчого підсилення законодавства – через секторальні реформи у контексті децентралізації», - зауважив М.Пітцик.

Перший заступник Голови Харківської обласної ради **В.Коваленко** поділився із учасниками Форуму перевагами децентралізації на прикладі Харківської області: «Сьогодні ми реалізовуємо вже не десятки, а сотні проектів. Вперше в історії ми отримали інструменти, які дозволять забезпечити реальний розвиток громад». В.Коваленко подякував Асоціації за організацію Форуму, який дозволяє обговорити стратегії секторальних реформ через призму децентралізації.

Перший заступник Харківського міського голови **І.Терехов** підкреслив, що Асоціація міст України – це потужний ресурс, який забезпечує реальні зміни в країні. Окрім цього, І.Терехов розповів про здобутки Харківської міської ради та громади у сферах інфраструктури, пу-

блічних послуг, енергоефективності, житлово-комунального господарства.

Вітання учасникам та організаторам Форуму місцевого самоврядування у Харкові надіслав також і Голова Верховної Ради України **А.Парубій**, текст якого зачитав перший заступник Виконавчого директора Асоціації міст України **О.Слобожан**.

Учасників Форуму привітала голова Харківської ОДА **Ю.Світлична**. Вона зазначила, що реформа децентралізації набула незворотного характеру. Навіть при тих проблемах, які на сьогоднішній день існують.

«З початку реформи бюджет розвитку області збільшився в 4 рази і перевищує 4,5 мільярда гривень. На 800 мільйонів зросли витрати на транспорт і дороги, на 1 мільярд - на розвиток житлово-комунальної сфери. За останній рік область відновила

будівництво та реконструкцію понад сотні об'єктів національного та регіонального значення. У планах на наступний рік - не менш відповідальне завдання. Це не тільки новий зал філармонії на 800 нових місць, не тільки метро в Харкові. Це нова соціальна, дорожня, інженерна інфраструктура в десятках громад на всій території Харківської області», - зазначила Ю.Світлична.

Після урочистого відкриття Форуму розпочалися паралельні засідання секторальних робочих груп.

Напрямок «**МІСЦЕВІ ФІНАНСИ**» модерувала **Т.Таукешева**, президент Асоціації фінансистів України, заступник Харківського міського голови. Позицію профільного Міністерства щодо реформування сфери місцевих фінансів представив **Є.Кузькін**, директор Департаменту місцевих бюджетів Міністерства фінансів України. Про хід бюджетного процесу 2017 року розповіла радник Міністра фінансів України **Г.Маркович**. Представники фінансових управлінь міських рад виступали та дискутували щодо бюджетного забезпечення громад у контексті децентралізації на 2017 рік. Після обговорень, виступів представників міст та експертів, аналітик АМУ з питань місцевих бюджетів **І.Онищук** презентував бачення Асоціації щодо реформування галузі місцеві фінанси.

Сектор «**ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО**» модерував **О.Катриченко**, заступник Криворізького міського голови. Пріоритети та стратегічне бачення реформування галузі профільним Міністерством представила **С.Старцева**, заступник директора Департаменту систем життєзабезпечення та житлової політики – начальник управлін-

ня житлової політики Мінрегіону. Досвідом організації якісного надання послуг ЖКГ у своїх містах поділилися заступник Марганецького міського голови **А.Приймак**, заступник Новоград-Волинського міського голови **В.Шалухін** та Заводський міський голова **В.Сидоренко**. Бачення АМУ щодо реформування сектору представив **О.Гарник**, аналітик АМУ з питань житлово-комунального господарства.

Робочу групу «**ЗЕМЛЯ ТА МАЙНО**» модерував начальник регіонального відділення Фонду державного майна України у Харківській області **П.Пивоваров**. Начальник Управління землеустрою та охорони земель Головного управління Держгеокадастру в Харківській області **Ю.Перекупський** також поділився пріоритетами вдосконалення галузі. Про досвід громад в управлінні земельними ресурсами розповіли представники з Вінниці, Кілії, Лубен. Позицію та бачення Асоціації щодо реформування галузі «Земля і майно» презентував **Я.Рабошук**, директор Центру аналізу та розробки законодавства АМУ.

Напрямок «**СТАЛИЙ РОЗВИТОК**» модерував Тростянецький міський голова **Ю.Бова**. Бачення профільного Міністерства щодо пріоритетів економічного та інвестиційного розвитку громад представили заступник начальника Управління впровадження та моніторингу пріоритетних проектів будівництва - начальник відділу з питань взаємодії з органами влади та аналітичної роботи Мінрегіону **Л.Діденко** та начальник відділу взаємодії з місцевими органами влади Департаменту з питань місцевого самоврядування та територіальної організації влади Мінрегіону **Л.Попова**. Досвідом забезпечення сталого розвитку громади поділився начальник відділу економіки та торгівлі виконавчого комітету Першотравенської міської ради **Ж.Прихорчук**. Аналітик АМУ з питань місцевого економічного розвитку **І.Пітцик** презентував бачення АМУ щодо вдосконалення сфери місцевого економічного розвитку.

Завершенням роботи першого дня Форуму у Харкові стало спільне підсумкове засідання робочих груп усіх напрямків.

25 листопада, на другий день Форуму, учасники відвідали організації та установи Харкова за секторальними напрямами. Для учасників групи «Місцеві фінанси» організовано оглядову екскурсію містом, зокрема, Центральним парком культури та відпочинку ім.М.Горького. Фахівці секції «Житлово-комунальне господарство» ознайомилися з роботою

міських очисних споруд №1 комплексу Харківводовідновлення КП «Харківводоканал», відвідали майдан Павлівський та Центральний парк культури та відпочинку ім.М. Горького. Група «Земля і комунальне майно» отримала нагоду відвідати будівлю КП «Харківське міське бюро технічної інвентаризації», а також майдан Павлівський і Центральний парк культури та відпочинку ім. М. Горького. Учасників Форуму, які працювали за напрямком «Сталий розвиток», ознайомили з практикою реконструкції та благоустрою Центрального парку культури та відпочинку ім. М. Горького та майдану Павлівського.

РОЗ'ЯСНЮЄ:

Центр аналізу та розробки
законодавства**Деякі питання формування та діяльності об'єднаних
територіальних громад**

Який пакет документів необхідно подавати в облдержадміністрацію для отримання висновку щодо відповідності проекту рішення про об'єднання територіальних громад Конституції та законам України?

Відповідно до частини 3 статті 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» схвалені сільськими, селищними, міськими радами проекти рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад у п'ятиденний строк подаються Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній державній адміністрації для надання висновку щодо відповідності цього проекту Конституції та законам України.

Згідно із Законом для отримання висновку щодо відповідності проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад Конституції та законам України Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній державній адміністрації сільськими, селищними, міськими радами подаються проекти рішень, які повинні, зокрема, містити:

- 1) перелік територіальних громад, що об'єднуються, із зазначенням відповідних населених пунктів;
- 2) визначення адміністративного центру об'єднаної територіальної громади та її найменування;
- 3) план організаційних заходів щодо добровільного об'єднання територіальних громад.

Зауважимо, що процедура надання Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями висновків про відповідність проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад Конституції та законам України, у тому числі перелік документів, які подаються разом із проектом рішення, підзаконними нормативно-правовими актами не визначені.

Хто має звертатися до обласної державної адміністрації з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів?

Відповідно до частини сьомої статті 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» сільський, селищний, міський голова територіальної громади, в якій ініційовано питання про добровільне об'єднання тери-

торіальних громад, звертається до Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласної державної адміністрації з пропозицією звернутися до Центральної виборчої комісії для прийняття нею рішення про призначення перших виборів депутатів сільської, селищної, міської ради та відповідного сільського, селищного, міського голови в установленому законом порядку.

Згідно із статтею 5 вказаного Закону питання про добровільне об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст може ініціюватися:

- 1) сільським, селищним, міським головою;
- 2) не менш як третиною депутатів від загального складу сільської, селищної, міської ради;
- 3) членами територіальної громади в порядку місцевої ініціативи;
- 4) органами самоорганізації населення відповідної території (за умови представлення ними інтересів не менш як третини членів відповідної територіальної громади).

Як правильно провести першу сесію об'єднаної громади? Які документи приймаються (статут, регламент, формування виконкому ОТГ)?

Для рад об'єднаних громад окремого порядку проведення першої сесії законом «Про місцеве самоврядування в Україні» або іншим законом не визначено. Тому при цьому належить керуватися нормами статті 46 закону «Про місцеве самоврядування в Україні».

Зокрема, перша сесія новообраної ради сільської, селищної, міської об'єднаної громади має бути скликана відповідною територіальною виборчою комісією не пізніш як через два тижні після реєстрації новообраних депутатів ради в кількості не менше двох третин загального складу депутатів.

Перше пленарне засідання першої сесії відкриває голова зазначеної територіальної виборчої комісії, який інформує раду про підсумки виборів депутатів, а також про підсумки виборів відповідно сільського, селищного, міського голови. З моменту визнання повноважень депутатів ради нового скликання та новообраного сільського, селищного, міського голови відповідно до статті 42 цього Закону головує на пленарних засіданнях ради першої сесії новообраний голова.

У разі якщо на час проведення першої сесії відповідний сільський, селищний, міський голова не обраний, про що на сесії ради інформує голова територіальної виборчої комісії, рада обирає тимчасову президію з числа депутатів ради в кількості трьох - п'яти осіб. Члени тимчасової президії по черговою головує на пленарних засіданнях ради до обрання секретаря ради. З часу обрання секретаря ради він головує на пленарних засіданнях ради.

Рішення про скликання сесії ради відповідно до частин четвертої, шостої та восьмої цієї статті доводиться до відома депутатів і населення не пізніш як за 10 днів до сесії, а у виняткових випадках - не пізніш як за день до сесії із зазначенням часу скликання, місця проведення та питань, які передбачається винести на

розгляд ради.

Сесія ради є повноважною, якщо в її пленарному засіданні бере участь більше половини депутатів від загального складу ради. Законом також передбачено, що регламент ради затверджується не пізніш, як на другій сесії. До того часу рада може керуватися регламентом ради попереднього скликання.

Оскільки у ради об'єднаної громади ради попереднього скликання не було, вона може, на думку експертів АМУ, прийняти рішення тимчасово, до ухвалення свого регламенту, керуватися регламентом колишньої ради адміністративного центру об'єднаної громади.

Законодавча вимога щодо ухвалення на першій чи на будь-якій сесії статуту громади відсутня. Він має бути ухвалений тоді, коли буде належним чином підготовлений.

Відсутня вимога також щодо затвердження на першій сесії складу виконавчого комітету ради. Відповідно до частини 2 статті 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», після завершення повноважень сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, їхні виконавчі комітети продовжують здійснювати свої повноваження до затвердження сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, персонального складу її виконавчого комітету. Протягом зазначеного строку сільський, селищний, міський голова, обраний об'єднаною територіальною громадою, очолює такі виконавчі комітети та входить до їх персонального складу.

Після завершення повноважень сільського голови, який одноособово виконував функції виконавчого органу сільської ради у територіальній громаді, що увійшла до об'єднаної територіальної громади, відповідні функції одноособово виконує сільський, селищний, міський голова, обраний об'єднаною територіальною громадою, з дня набуття ним повноважень до затвердження відповідною сільською, селищною, міською радою персонального складу її виконавчого комітету.

Після об'єднання громади села з містом працівники апарату сільської ради скорочуються повністю чи в сільраді мають залишитися окремі ставки, крім старости?

Відповідно до частини 2 статті 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» повноваження сільських, селищних, міських рад, сільських, селищних, міських голів, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, завершуються в день набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.

Після завершення повноважень сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, їхні виконавчі комітети продовжують здійснювати свої повноваження до затвердження сільською, селищною,

міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, персонального складу її виконавчого комітету. Протягом зазначеного строку сільський, селищний, міський голова, обраний об'єднаною територіальною громадою, очолює такі виконавчі комітети та входить до їх персонального складу.

Частиною 4 статті 8 Закону встановлено, що з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, у порядку, визначеному цим Законом, здійснюється реорганізація відповідних юридичних осіб - сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, та розміщених поза адміністративним центром об'єднаної територіальної громади, шляхом їх приєднання до юридичної особи - сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади. Після завершення реорганізації відповідні юридичні особи - сільські, селищні, міські ради припиняються у порядку, визначеному цим Законом.

Також частиною 8 статті 8 Закону встановлено, що з дня затвердження сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, персонального складу її виконавчого комітету у порядку, визначеному цим Законом, здійснюється реорганізація відповідних юридичних осіб - виконавчих комітетів відповідних сільських, селищних, міських рад, розміщених поза адміністративним центром об'єднаної територіальної громади, шляхом їх приєднання до юридичної особи - виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади. Після завершення реорганізації відповідні юридичні особи - виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад припиняються у порядку, визначеному цим Законом.

При цьому, згідно зі статтею 141 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що у селах, селищах, визначених за рішенням місцевої ради об'єднаної територіальної громади, утвореної відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», за винятком її адміністративного центру, обирається староста на строк повноважень місцевої ради. Староста є посадовою особою місцевого самоврядування. Староста є членом виконавчого комітету ради об'єднаної територіальної громади за посадою.

З урахуванням наведеного, діяльність сільської ради, обраної територіальною громадою, що об'єдналася, яка розміщена поза адміністративним центром об'єднаної територіальної громади, припиняється внаслідок її реорганізації шляхом приєднання до юридичної особи - сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади.

**УВАГА! КОНСУЛЬТАЦІЮ ЕКСПЕРТІВ АМУ МОЖНА ОТРИМАТИ,
НАДІСЛАВШИ ЗАПИТ У БЛОЦІ “КОНСУЛЬТАЦІЇ”
НА САЙТІ АСОЦІАЦІЇ AUC.ORG.UA**

*** Досвід європейських міст

Гетеборг (Швеція)

ПІШОХОДИ ТА ВЕЛОСИПЕДИСТИ У ПРІОРИТЕТАХ ТРАНСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ МІСТА

Гетеборг, в якому проживає півмільйона людей, розташовано на заході Швеції. Населення цього міста постійно зростає, а щодня сюди на роботу з'їжджаються тисячі мешканців передмість та міст-супутників.

Все це формує виклики для міської інфраструктури, на які міська влада дає гідну відповідь. Так у Гетеборзі розроблена довготермінова стратегія розвитку - до 2035

року. У її основі - чітко прописані пріоритети щодо пішоходів та велосипедистів. Передбачається удвічі збільшити кількість пішоходів та користувачів громадського транспорту, у той же час - на 25% зменшити використання авто.

Для пішоходів потрібно створювати умови, які заохотять до піших прогулянок. А от велосипед розглядається як окремий вид транспорту, для його потрібна власна інфраструктура.

Місцеві експерти будь - яку проблему вирішують у кілька етапів - спочатку думають, як реорганізувати та поліпшити існуюче, а потім, як збудувати нове.

Результати втілення транспортної стратегії доволі помітні у місті: саме пішоходи та велосипедисти почувають тут себе у повній безпеці. Вони є найбільшим пріоритетом, саме на них орієнтується вся дорожня інфраструктура Гетеборга. Фактично, у місті вже виробилась власна філософія такого вуличного руху.

Так, за улюбленою метафорою місцевих експертів, велосипедистам властиво поширюватися по місту подібно воді - де менше спротив, там вони більше їздитимуть. А отже, першочергове завдання - створити максимально сприятливі умови для велосипедистів та пішоходів. Звичайно, всюди у місті прокладено зручні велоспоріжки, є пішохідні шляхи, діє досить чіткий поділ на зони.

Важливим рішенням для Гетеборгу є програма адаптації швидкості авто до руху велосипедистів чи пішоходів. Так, на деяких вулицях можна побачити знаки, що швидкість авто не повинна перевищувати швидкості пішоходів, а на кількох вулицях смуги руху для авто та велосипедів є спіль-

ними, при цьому авто мають рухатися зі швидкістю велосипедистів.

Головним стимулюючим засобом, покликаним заохочувати громадян пересідати зі своїх авто на велосипеди чи ставати пішоходами, міська влада визначила парковки і реалізує продуману паркувальну політику, де широко задіяні такі складові, як розмір плати за парковку, її доступність,

прив'язка до часу тощо. Міські керівники вважають, що політика паркування має заохочувати використання громадського транспорту та велосипедів, а не автомобілів.

Все місто розділено на зони, на яких встановлена відповідна ціна паркування за годину та максимальний час стоянки. Наприклад, в зоні, де більше всього магазинів, дозволяється залишити автомобіль максимум на 30 хв. та заплатити за паркування 20 шведських крон (ціна чашки кави). А в районі розташування бізнес-центрів та адміністративних будівель дозволяється залишати машину на дві години максимум з погодинною оплатою в 30 крон. Найвища ціна за паркування – в робочі години з 08:00 до 18:00. У місті є як муніципальні паркувальні майданчики, так і приватні паркінги, гаражі.

Звичайно, паркування є лише частиною загальної транспортної політики. Зокрема, у Гетеборзі діють повноцінні коридори для громадського транспорту – цілі вулиці віддані трамваям та автобусам, в той час як проїзд авто заборонений. Подібні заходи також діють і на приміських шляхах сполучення.

Важливий чинник, який надає переваги громадському транспорту, – це забезпечення окремих смуг для його проїзду. Такий підхід забезпечує чіткий графік – безперебійну роботу та вчасне прибуття на зупинку. У Гетеборзі громадян перевозять трамваї та автобуси, що їздять, до речі, на біопаливі.

Ще один інструмент, запроваджений міською владою в рамках транспортної політики, – це диференційована плата за в'їзд до міста, «податок на затори», розмір якого залежить від часу заїзду до міста. Зрозуміло, що пікові години така оплата буде найвищою. Таким чином, регулюється потік авто та зменшується можливість виникнення заторів. Як свідчить досвід Гетеборга, після запровадження «податку на затори» завантаження основних магістралей у години-пік зменшилось на 12%.

Щодо громадського транспорту влада міста вважає, що він має бути максимально комфортним для пасажирів. Лише тоді люди погодяться пересісти з власних авто у трамваї та автобуси.

Отже, зручна інфраструктура для жителів Гетеборга – це результат ретельної спільної роботи експертів та влади над розробкою транспортної політики з вивченням міжнародного досвіду та врахуванням глобальних, національних та місцевих викликів.

За матеріалами сайту <http://ecotown.com.ua/>

Голова Сокирянської ОТГ В.Равлик:

Можна по-різному ставитися до реформи децентралізації, але лишатися на тому місці, де ми є зараз, неможливо

Можна по-різному ставитися до реформи децентралізації влади, можна по-різному її сприймати, але я переконаний в тому, що лишатися на тому місці, де ми є зараз, неможливо. Ми мусимо рухатися вперед. А щоб рухатися вперед, маємо чітко знати, куди йдемо і чого хочемо. Використовувати, скажімо, ту систему влади, яка існує ще з радянських часів, означає, на мій погляд, іти вперед із повернутою назад головою. Це неможливо. Громади мають розвиватися, має розвиватися місцеве самоврядування, інакше неможливим є розвиток країни загалом.

Я є палким прихильником реформи, навіть незважаючи на ті проблемні питання, які виникають в процесі. Які з них основні? Насамперед, це непоінформованість громадян про саму реформу, її суть і значення для місцевих громад. Інформаційна кампанія мала б проводитися на рівні держави, потрібно було створити соціальні ролики, дати коментарі фахівців, роз'яснення тощо і транслювати це на центральних каналах, щоб зацікавити людей. Цього не було зроблено, натомість відповідальність за інформування населення поклали на місцеві державні адміністрації, які просто від цього самоусунулись. Більше того, місцеві районні адміністрації, на мій погляд, протидіють реформі.

Друга проблема – це законодавчі прогалини. Ми, голови об'єднаних територіальних громад, ідемо вперед і бачимо, що наш парламент на ходу коригує закони, які мали бути попереду, якими ми мали користуватися. Мене особисто дуже болить закон про дооб'єднання громад, тому що ми зараз маємо відповідні рішення сільських рад, а ці рішення лежать в сейфі і реалізувати ми їх не можемо.

Ще один важливий момент – це зволікання з прийняттям закону про передачу земель комунальної власності за межами населених пунктів у комунальну власність об'єднаних громад. Це той закон, якого ми чекаємо давно, це закон, який би вніс, нарешті, якусь справедливість у взаємостосунки між органами державної виконавчої влади, що розпоряджаються землями, і це закон, який нарешті дав би нам право вирішувати самостійно питання земельного характеру. Для прикладу, в процесі роботи об'єднаної громади ми зіткнулися з тим, що виявили в селі, яке до нас приєдналося, 81.3 гектари необлікованої землі, яка використовується ТОВ «Сварог-Буковина». Це серйозні надходження, які недоотримано бюджетом.

Ми говоримо сьогодні про депресивні села, і земля – їх основний ресурс, який сьогодні повною мірою не використаний. Коли всі будуть сплатувати земельний податок, орендну плату, а розмір цієї орендної плати встановлюватиме рада об'єднаної громади, то це якраз і буде тим ресурсом, який надійде у ці депресивні села.

Таким чином, законодавче поле сьогодні – це непочатий край роботи. Для того, щоб успішно реалізувати реформу, потрібно внести зміни до 500 законодавчих і підзаконних нормативних актів. На жаль, цей процес відбувається дуже повільно, і відсутність правової бази ми відчуваємо, буквально, на кожному кроці.

Наступна проблема – це протидія. Як я уже зазначав, ті, хто мав би сприяти реформуванню, допомагати реформі і просувати її, створюють перешкоди. На мій погляд, тут дві складових. Перша – це районна влада, яка не хоче ділитися ресурсами і повноваженнями, прагне зберегти за всім контроль, на все впливати, і таким чином намагається всіляко – відкрито, закрито – робити все для того, аби реформа не просувалася. І другий важливий аспект – це також небажання сільських голів втратити свої повноваження. Чомусь серед них панує така думка, що якщо вони перестануть бути сільськими головами, то не зможуть вирішувати ніяких питань. Взагалі я вважаю, що термін «староста» не дуже вдалий, він сприймається якось неоднозначно. Таким чином внаслідок цієї протидії реформа у нас гальмується.

Ну і, звичайно, варто зупинитись також на перевагах реформи і тих досягненнях, які ми вже маємо. В умовах об'єднаної громади ми працюємо вже 9 місяців. Якщо бюджет Сокирянської міської ради до об'єднання складав 4,5 млн. – це власні надходження, то зараз із міжбюджетними трансферами об'єднана територіальна громада має 32 млн. 850 тис., до того ж, перевиконання за 6 місяців склало майже 3 млн., за 9 місяців – 4 млн. сумарно. Отже, ми маємо фінансовий ресурс в розмірі близько 40 мільйонів гривень. Ми відчули можливість, як не пафосно це звучить, бути господарями на своїй землі. Але це так і є. Ми маємо кошти, які дозволяють вирішити питання, що не вирішувалися роками. 10 млн. 8 тис. грн. – це освітня субвенція на 4 школи, 6 млн. 914 тис. 700 грн. – медична субвенція, 895 тис. – це базова дотація, але власні надходження, заплановані на рік – 14 млн. 300 тис. грн. і чотири мільйони гривень перевиконання бюджету за підсумками 9 місяців роботи дали можливість вирішити низку соціальних питань, пролікувати хворих, на яких коштів медичної субвенції не вистачає. Наприклад, у нас є в громаді двоє хворих з пересадженими органами, на їх лікування необхідні кошти, і ми передбачили за раз до кінця року 100 тис. грн. на їх лікування, ще 45 тис. грн. – на лікування хворої дитини, яка потребує спецхарчування.

В минулому році, ще до об'єднання, ми ввели в експлуатацію нові очисні спо-

руди. Це теж, на мій погляд, важливий стратегічний об'єкт. Його будівництво тривало довгий час, вартість склала 4,5 млн. грн. Зважаючи на те, що в тарифі на водовідведення 80% – це вартість електроенергії, то ціна, у зв'язку із подорожчанням енергоносіїв, із 2,50 грн. зросла сьогодні до 10 грн. Тому ми зразу передбачили в бюджеті суму компенсації комунальному підприєм-

ству у вигляді дотації, щоб люди не відчували такої величезної різниці, і підняли тарифи до 5 грн, а решту виплачуємо з бюджету.

Проводимо ремонт доріг, які не ремонтувалися роками через брак коштів. Проводимо низку інших заходів. Для прикладу, відповідно до законодавства у цьому фінансовому році безкоштовно мають харчуватися тільки ті діти, які належать до пільгових категорій. Ми ж знайшли можливість харчувати всіх без виключення дітей 1-4 класів за кошти місцевого бюджету. Запровадили також надбавку вчителям за престижність праці у розмірі 10%, а це досить серйозний стимул. В результаті, по району середня зарплата педпрацівників складає близько 2600 грн., у нас в об'єднаній територіальній громаді – 4100 грн.

Реалізуємо окремі проекти за рахунок коштів, які виділені нам на розвиток інфраструктури – 2 млн. 306 тисяч. Ніби і невелика сума, і разом з тим – це капітальний ремонт спортивного залу, дві замінені теплотраси, нові вікна в школі, ремонт доріг з асфальтобетонним покриттям, придбання техніки, низка інших заходів, які раніше не виконувалися.

Також, якщо говорити про позитив, важливе значення має розширення повноважень: ми маємо реєстраційну службу, яка займається державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно, державною реєстрацією юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців тощо, і це дає доходи в бюджет ОТГ, за 9 місяців поточного року отримано близько 70 тис. грн. Це ЦНАП, який успішно працює, і в результаті цього нашим мешканцям не доводиться їздити в Чернівці, щоб отримати певні адміністративні послуги. Тобто переваги є очевидними. Низка причин, про які говорилося вище, до певної міри сповільнюють розвиток громади, але в тому, що реформа незворотна і треба рухатися вперед, я твердо переконаний.

*Журнал «БУКОВИНСЬКИЙ ВІСНИК
державної служби та місцевого самоврядування»*